

Procesní novela zákona o místních poplatcích 2024

Mgr. Ing. Radka Malinová
Mgr. Jan Ščučka

Obsah školení

Obecný úvod do problematiky

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků

Vyměření poplatku rozhodnutím

Doměření poplatku

Zvýšení poplatku

Vyměření poplatku u poplatníka v insolvenční

Prameny

- **Právní předpisy:** zákon o místních poplatcích, daňový řád, novela zákona o místních poplatcích (č. 252/2023 Sb.) včetně důvodové zprávy
 - **Judikatura:** Nejvyšší správní soud, Ústavní soud
 - **Stanoviska Ombudsmana:** <https://eso.ochrance.cz/>
 - **Metodiky Ministerstva vnitra:** <https://www.mvcr.cz/metodicke-materialy-k-ozv.aspx>
 - **Metodiky Ministerstva financí:** <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky/metodicka-doporuceni/2023>
- Ministerstvo financí má pod záložkou „2020“ zveřejněné také **vzory různých písemností**. **POZOR!** Vzory nemusí být zcela aktuální. Vzory platebních výměrů by měly však být až na výjimky využitelné. Lze však očekávat vydání nových vzorů.

Proč byla novela potřeba?

Snížení administrativní zátěže správců poplatků – vtělení již fungujícího systému do zákona.

→ Za stávající právní úpravy postupuje řada správců poplatku v rozporu se zákonem o místních poplatcích, když nevyměřují rozhodnutím **poplatky uhrazené pozdě.**

1. Správci poplatku neumí vyměřit poplatek rozhodnutím.
2. Správci poplatku nemají kapacitu pro vydávání rozhodnutí.
3. Správci poplatku považují vyměření uhrazených poplatků (byť pozdě) za zbytečně zatěžující.

Riziko stávajícího stavu? Vznik přeplatku.

Viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 Afs 261/2018–69, ze dne 16.5.2023.

Předpis místního poplatku bez jeho formálního vyměření je možný pouze v případě úhrady místního poplatku ve lhůtě splatnosti a ve správné výši poplatníkem, který splnil ohlašovací povinnost (§ 11 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, a contrario). V jiných případech (tedy i pokud je místní poplatek uhrazen ve správné výši, avšak po lhůtě splatnosti) musí správce poplatek stanovit rozhodnutím (platebním výměrem či hromadným předpisným seznamem). Pokud tak správce ve lhůtě pro stanovení poplatku dle § 148 daňového řádu neučiní, stává se platba poukázaná poplatníkem přeplatkem, s nímž musí být naloženo dle § 154 a § 155 daňového řádu.

Proč byla novela potřeba?

Lepší procesní postavení poplatníků v případě nesouhlasu s poplatkem – zavedení možnosti požádat o vydání platebního výměru.

- V případě nevyměření poplatku rozhodnutím nemá poplatník možnost se proti poplatku bránit. Nemá možnost podat odvolání.
- Poplatníci často platí poplatek jen z obavy před zvýšením poplatku či před exekucí.
- Z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá požadavek, aby poplatník mohl **požádat o vydání rozhodnutí** i v případech, kdy zaplatí místní poplatek řádně a včas.
- Na nedostatečné procesní postavení poplatníků upozorňovali veřejný ochránce práv, který požádal ministryni financí o **navržení nové právní úpravy.**

Proč byla novela potřeba?

Řešení problematické situace poplatku ze psů a poplatků za komunální odpad u **poplatníka v úpadku** (v insolvenčním řízení) – možnost rozdělit poplatek na dvě/tři části.

- Na místní poplatky **nelze zcela využít úpravu daňového řádu rozdělující kalendářní rok** – poplatník nemá povinnost podat „daňové tvrzení“ za část poplatkového období.
- Poplatková povinnost vzniká již na začátku kalendářního roku
→ **v kalendářním roce, kdy je prohlášen úpadek poplatníka, je vždy přihlašovanou pohledávkou.** Přihlášení pohledávky ve výši za celý kalendářní rok je problematické.
- V případě poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci založeném na hmotnostním či objemovém základu je výše poplatku známa až po skončení roku.
- V ostatních případech se může poplatková povinnost snížit – poplatník se odstěhuje, prodá nemovitost, získá nárok na osvobození atd. Pohledávku nelze přihlásit jako podmíněnou. Pokud dojde k přihlášení poplatku ve výši za celý kalendářní rok a následně dojde k snížení poplatkové povinnosti je třeba vzít přihlášku částečně zpět.

Proč byla novela potřeba?

- Zavedení možnosti **doměřit poplatek**.
 - ✓ Podle důvodové zprávy **je možné doměřit** poplatek i za stávající právní úpravy (?).
 - x Podle Ústavního soudu (sp. zn. Pl. ÚS 6/09, ze dne 10. srpna 2010) **nepřichází vydání dodatečného platebního výměru v úvahu**.
 - k snížení poplatkové povinnosti je třeba vzít přihlášku částečně zpět.
- Další dílčí změny.

Proč byla novela potřeba?

- ▶ **ÚČINNOST NOVELY JE K 1. 1. 2024**
- Nová pravidla budou platit až **u poplatků vzniklých od roku 2024**. Pro poplatky do roku 2023 (včetně) budou platit stará (stávající) pravidla.

Drobné změny

Lhůta pro stanovení poplatku

Drobné změny

▶ Terminologické změny

- **subjekt** x **poplatník** → Souvisí s definicí poplatkového subjektu.
- **vyměřit** x **stanovit** → Souvisí s nově zavedeným doměřením.

Poplatkový subjekt = zahrnuje poplatníka i plátce.

→ Může se jednat o jednu osobu nebo o dvě rozdílné osoby.

Drobné změny

- § 2 odst. 5:** Nově stanoveno, že poplatkovým obdobím u poplatku ze psů je **kalendářní rok**.
 - V podstatě se nejedná o změnu. Jde pouze o výslovné uvedení poplatkového období stejně jako u poplatku za komunální odpad = sjednocení úpravy u poplatku ze psů a poplatku za komunální odpad.
- § 3a odst. 2:** Poplatníkem poplatku z pobytu se nově stanou o osoby, jejichž **léčebný pobyt v lázních** je plně hrazen z veřejného zdravotního pojištění.
 - Poplatku z pobytu tak budou nově podléhat všichni klienti lázeňských zařízení bez ohledu na způsob hrazení péče.
- § 12 odst. 2:** **Vyměření poplatku nezletilému poplatníkovi** (nebo poplatníkovi omezenému na svéprávnosti) – nebrání to stanovení poplatkové povinnosti zákonnému zástupci (pokud došlo k prodlení s placením poplatku)
 - Uplatní se u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci na hmotnostním či objemovém základu.
- § 14 odst. 2:** **Nelze stanovit lhůtu splatnosti** v obecně závazné vyhlášce u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, neboť tuto lhůtu již stanovuje zákon.
 - V podstatě se nejedná o změnu oproti současnému stavu.

Lhůta pro stanovení poplatku

- Základní pravidlo stanoví § 148 daňového řádu.
 - Lhůta činí 3 roky – různými úkony ji lze prodlužovat až na 10 let. Začíná běžet splatností poplatku podle obecně závazné vyhlášky.
 - Dosud se týkala všech místních poplatků.
- **Nové pravidlo od roku 2024:** Lhůta pro stanovení poplatku, jehož poplatkovým obdobím je kalendářní rok, počne běžet prvním dnem bezprostředně následujícím po skončení poplatkového období.
 - Týká se pouze **poplatků za komunální odpad** a **poplatku ze psů**.

PŘÍKLAD: U poplatku ze psů nastala podle obecně závazné vyhlášky splatnost 30. června 2024.

- Lhůta pro stanovení daně se rozběhne 1. ledna 2025. Pokud nedojde k jejímu prodloužení, lhůta skončí 1. ledna 2028.

Způsoby vyměření poplatku

Vyměření poplatku
předepsáním do
evidence poplatků

Vyměření poplatku
rozhodnutím

VYMĚŘENÍ POPLATKU

Předepsáním do evidence poplatků

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků

- **Nejedná se o převrat ve správě poplatků.** Obdobně funguje již stávající správní praxe, pouze nedochází k vyměření poplatku, ale jen jeho zaevidování na ODÚ.
- Výhodou je **administrativní nenáročnost**.
 - Správce poplatku nemusí **vydávat platební výměr** či hromadný předpisný seznam.
 - Správce daně nemusí vyměření poplatku **odůvodňovat**.

Z důvodové zprávy: Jedná se o **latentní vyměření**. Definitivně lze považovat poplatek za vyměřený až uplynutím lhůty pro stanovení poplatku (§ 148 daňového řádu). Správce poplatku zkoumá splnění podmínek pro vyměření předepsáním poplatku do evidence průběžně. Ke zjištění pochybení může dojít až s odstupem času v důsledku informací, které správce poplatku získá ze své vyhledávací nebo kontrolní činnosti. Informace o tom, že došlo k pochybení, může vzejít i od samotného poplatkového subjektu, případně od třetí osoby či jiného orgánu veřejné moci.

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků

▶ Jaké jsou podmínky pro vyměření poplatku jeho předepsáním do evidence?

1. Správce poplatku **nemá pochybnost** o výši poplatku.

2. Poplatník uhradil poplatek **ve správné výši**.

→ Poplatník může uhradit i více. Správce poplatku vyměří poplatek ve správné výši jeho předepsáním do evidence a úhradu nad rámec poplatku bude evidovat jako přeplatek (§ 155 DŘ).

→ Zjistí-li správce poplatku později, že byl uhrazen v nesprávné výši, vyměří jej rozhodnutím.

→ Pokud obec stanovila den splatnosti v průběhu kalendářního roku, je třeba hlídat, zda se do konce roku poplatková povinnost nezměnila (poplatek ze psů, poplatky za komunální odpad).

3. Poplatník **splnil ohlašovací povinnost**.

→ Jen je-li splnění ohlašovací povinnosti nutné pro stanovení poplatku (§ 14a odst. 1 + odst. 5 ZMP).

→ Tuto podmínku není nutné splnit nejpozději do splatnosti poplatku. Je možné ji splnit i dodatečně. Správce poplatku může i neformálně upozornit poplatníka na absenci ohlášení.

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků

- ▶ K jakému okamžiku se považuje poplatek za vyměřený v případě předepsání do evidence?
- 1. **Pokud byl poplatek uhrazen **řádně a včas**.**
 - Předepíše (vyměří) se poplatek do evidence ke dni splatnosti poplatku (lze předepsat i zpětně).
- 2. **Pokud byl poplatek uhrazen **pozdě** (až po uplynutí lhůty splatnosti).**
 - Předepíše (vyměří) se poplatek do evidence ke dni opožděné úhrady, byl-li v tento den poplatek zcela uhrazen.
- 3. **Pokud poplatek vůbec **nebyl uhrazen**.**
 - Vyměření předepsáním poplatku do evidence **není možné!**

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků

Vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků a systém správce poplatku

- ▶ Každý správce používá vlastní systém – jeho provozovatel by měl zajistit jeho soulad se zákony.
- ▶ Lze akceptovat, pokud **system na začátku roku vygeneruje předpisy poplatníků s datem splatnosti OZV** (nelze mít splatnost dříve než vyplývá z OZV).
 - Je však třeba respektovat právní úpravu nakládání s přeplatky (§ 154 – 155 DŘ). Platbu lze spárovat s předpisem nejdříve v den splatnosti (§ 152 odst. 1 písm. a) DŘ).
- ▶ Pokud je poplatek uhrazen před splatností/v den splatnosti, správce poplatku zaeviduje platbu na příslušný ODÚ a nic dalšího nemusí konat.
- ▶ Pokud je poplatek uhrazen později– označí správce poplatku pozdější datum úhrady. Důvodová zpráva: **V takovém případě je místní poplatek na debetní straně osobního poplatkového účtu zaevidován ke dni platby a k tomuto dni jej tedy lze považovat za vyměřený.**
 - Lze vyměřit i zvýšení poplatku.

VYMĚŘENÍ POPLATKU

Vydáním rozhodnutí

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

- ▶ Jakými rozhodnutími se vyměří poplatek?

1. Platební výměr

2. Hromadný předpisný seznam

- § 147 daňového řádu se spojení s § 11 odst. 4 zákona o místních poplatcích.
- Náležitosti platebního výměru či hromadného předpisného seznamu stanovuje § 102 daňového řádu.
- Rozhodnutí je potřeba vždy **odůvodnit**.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

- ▶ V jakých případech vyměří správce poplatku poplatek rozhodnutím?
- 1. **Nejsou splněny podmínky** pro vyměření poplatku jeho předepsáním do evidence.
 - Nejčastěji v případě, kdy poplatek není zcela nebo zčásti zaplacen nebo poplatník nesplnil ohlašovací povinnost (i když poplatek zaplatil).
 - Správce poplatku může poplatníka upozornit, aby poplatek doplatil (přesto lze uložit zvýšení poplatku).

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

2. Obec zavedla poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, u něhož je dílčí základ podle **hmotnosti nebo objemu** odloženého odpadu.
 - Poplatník totiž nemá jak zjistit, v jaké výši má poplatek odvést.

3. Proti poplatkovému subjektu vedeno **insolvenční řízení**.
 - Týká se pouze **poplatků za komunální odpad** a **poplatku ze psů**.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

4. Poplatník **požádá o vyměření** poplatku rozhodnutím.
- Žádost **není přípustná**, pokud správce poplatku již dříve vyměřil poplatek rozhodnutím. Lze ji však brát jako **podnět k doměření poplatku**.
 - Správce poplatku poplatek vyměří **nejdříve** po uplynutí poplatkového období.
 - Správce poplatku se v rozhodnutí vypořádá s případnými důvody uvedenými poplatníkem v žádosti.
 - Nepřihlíží se (automaticky) k dřívějšímu vyměření předepsáním poplatku do evidence poplatků.
 - Nepřípustná žádost nevyvolá žádné právní následky. Řízení zahájené podáním žádosti je však třeba zastavit.

Speciální pravidlo pro prodloužení lhůty pro stanovení poplatku: Lhůta se **prodlužuje o 1 rok**, pokud v posledních 12 měsících před uplynutím dosavadní lhůty došlo k podání žádosti o vyměření poplatku rozhodnutím.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

Žádost o vyměření poplatku rozhodnutím (§ 11a ZMP)

- Nejsou stanoveny speciální náležitosti → obecné náležitosti podání (§ 70 odst. 3 DR).
- Pokud poplatník vezme žádost zpět, zůstávají **zachovány účinky vyměření** předepsáním do evidence poplatků. Správce poplatku však musí vydat **rozhodnutí o zastavení řízení** podle § 106 daňového řádu.
- Žádost je nutné podat v rámci lhůty pro stanovení poplatku. Pokud poplatník podá žádost **opožděně**, správce poplatku musí vydat **rozhodnutí o zastavení řízení** podle § 106 daňového řádu.
- Pokud správce daně nestihne vyměřit poplatek v rámci lhůty pro stanovení poplatku, dojde k **zániku práva poplatek vyměřit** (a tedy i vybrat a vymáhat/vznik přeplatku).
- Po obdržení žádosti může správce poplatku prověřovat skutečnosti uvedené v žádosti: místní šetření, postup k odstranění pochybností, daňová kontrola.
- Správce poplatku může poplatek vyměřit jak platebním výměrem, tak hromadným předpisným seznamem (žádá-li vícero poplatníků) – nedoporučujeme.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

- Jak postupovat, pokud poplatník podá opakovanou žádost?
 - Pokud již bylo vyměřeno na základě první žádosti, je opakovaná žádost **nepřípustná**.
 - Pokud správce poplatku ještě nevyměřil poplatek rozhodnutím, pak je třeba brát opakovanou žádost jako **doplnění původní žádosti**.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

- ▶ **Žádost o vyměření poplatku rozhodnutím a PŘEPLATEK**
- Přípustná žádost o vyměření poplatku může mít za následek **vznik přeplatku**, a to v případě, že poplatník před podáním žádosti uhradil poplatek. Přípustná žádost totiž neguje vyměření poplatku jeho předepsáním do evidence.
- ▶ **Jak postupovat, pokud před vydáním rozhodnutí poplatník požádá o vrácení poplatku?**
- Uplatní se postup podle § 155 odst. 3 daňového řádu. Správce poplatku žádosti nevyhoví, pokud existuje **odůvodněný předpoklad, že do jednoho měsíce** ode dne, kdy má být vratitelný přeplatek vrácen, použit nebo převeden, dojde ke vzniku povinnosti uhradit místní poplatek na stejném osobním poplatkovém účtu. Správce poplatku také žádosti nevyhoví, pokud vratitelný přeplatek vznikl v důsledku uhrazení místního poplatku, který dosud **nebyl pravomocně stanoven** nebo u kterého dosud neuplynula náhradní lhůta splatnosti.

Vyměření poplatku vydáním rozhodnutí

▶ Splatnost poplatku

- Poplatek stanovený rozhodnutím je splatný **ve lhůtě 30 dnů** ode dne **oznámení** tohoto rozhodnutí.
 - Jde o tzv. náhradní lhůtu splatnosti (tzn., že původní splatnost podle obecně závazné vyhlášky není dotčena). To neplatí u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v případě zvolení dílčího základu podle objemu či hmotnosti odloženého odpadu.
 - Odvolání **nemá odkladný účinek** – poplatník musí zaplatit poplatek i když se odvolal.
- Pokud správce poplatku vydává rozhodnutí na žádost poplatníka podané **ještě před uplynutím lhůty splatnosti podle obecně závazné vyhlášky**, je poplatek splatný v den splatnosti podle obecně závazné vyhlášky. **POZOR!** Stále platí, že rozhodnutí správce poplatku vydá až po skončení poplatkového období

Praktické příklady

- Pan Vomáčka poplatek zaplatil, a to včas ve správné výši.
 - Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas a ve správné výši, ale zaplatil natřikrát.
 - Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas, ale více než platit měl.
 - Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas, ale jen polovinu poplatku.
 - Pan Vomáčka zaplatil ve správné výši, ale pozdě.
- Ohlašovací povinnost byla ve všech případech řádně splněna.
- Jak bude postupovat správce poplatku?

Praktické příklady

- **Pan Vomáčka poplatek zaplatil, a to včas ve správné výši.**
 - Správce poplatku nevydává rozhodnutí ani nic neoznamuje poplatníkovi. Poplatek vyměří jeho předepsáním do evidence.
- **Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas a ve správné výši, ale zaplatil natřikrát.**
 - Správce poplatku nevydává rozhodnutí ani nic neoznamuje poplatníkovi. Poplatek vyměří jeho předepsáním do evidence.
- **Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas, ale více než platit měl.**
 - Správce poplatku nevydává rozhodnutí ani nic neoznamuje poplatníkovi. Poplatek vyměří jeho předepsáním do evidence. Poplatníkovi však vznikl přeplatek.
- **Pan Vomáčka poplatek zaplatil včas, ale jen polovinu poplatku.**
 - Správce poplatku nemůže vyměřit poplatek jeho předepsáním do evidence. Pokud poplatník nedoplatí poplatek, správce poplatku vydá po skončení poplatkového období rozhodnutí. Správce poplatku může uložit zvýšení poplatku.
- **Pan Vomáčka zaplatil ve správné výši, ale pozdě.**
 - Správce poplatku nevydává rozhodnutí ani nic neoznamuje poplatníkovi. Poplatek vyměří jeho předepsáním do evidence. Správce poplatku může uložit zvýšení poplatku.

Praktické příklady

- Pan Vomáčka poplatek **nezaplatil**.
- Pan Vomáčka poplatek **zaplatil pozdě** a **jen polovinu poplatku**.
- Pan Vomáčka zaplatil **včas**, ve **správné výši**, ale **nesplnil ohlašovací povinnost**.

→ Jak bude postupovat správce poplatku?

Praktické příklady

- **Pan Vomáčka poplatek nezaplatil.**
 - Správce poplatku nemůže vyměřit poplatek jeho předepsáním do evidence. Pokud poplatník nedoplatí poplatek, správce poplatku vydá po skončení poplatkového období rozhodnutí. Správce poplatku může uložit zvýšení poplatku.
- **Pan Vomáčka poplatek zaplatil pozdě a jen polovinu poplatku.**
 - Správce poplatku nemůže vyměřit poplatek jeho předepsáním do evidence. Pokud poplatník nedoplatí poplatek, správce poplatku vydá po skončení poplatkového období rozhodnutí. Správce poplatku může uložit zvýšení poplatku.
- **Pan Vomáčka zaplatil včas, ve správné výši, ale nesplnil ohlašovací povinnost.**
 - Správce poplatku vyzve ke splnění ohlašovací povinnosti.
 - Pokud poplatník dodatečně splní ohlašovací povinnost, správce poplatku vyměří poplatek jeho předepsáním do evidence.
 - Pokud poplatník dodatečně nesplní ohlašovací povinnost, správce poplatku vydá po skončení poplatkového období rozhodnutí. Správce poplatku nemůže uložit zvýšení poplatku. Může však uložit poradkovou pokutu nebo pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy.

Praktické příklady

- **Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí.**
 - Žádost podal opožděně – tj. po marném uplynutí lhůty pro stanovení poplatku.
 - Žádost podal po tom, co již správce poplatku vyměřil poplatek rozhodnutím.
 - Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí podruhé.
 - Pan Vomáčka vzal žádost zpět.
 - Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí po tom, co uhradil poplatek.
 - Pan Vomáčka požádal o vydání platebního výměru v lednu 2024, ale poplatek je podle obecně závazné vyhlášky splatný až k 30. červnu 2024.

→ **Jak bude postupovat správce poplatku?**

Praktické příklady

- **Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí.**
 - Žádost podal **opožděně** – tj. po marném uplynutí lhůty pro stanovení poplatku.
 - Správce poplatku řízení o žádosti zastaví. Původní vyměření předepsáním do evidence nadále platí.
 - Žádost podal po tom, co již správce poplatku **vyměřil poplatek** rozhodnutím.
 - Správce poplatku řízení o žádosti zastaví. Platí původní vyměření rozhodnutím. Správce poplatku bere takovou žádost jako podnět k doměření.
 - Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí **podruhé**.
 - Pokud na základě první žádosti ještě správce poplatku nevydal rozhodnutí, pak je druhá žádost brána jako doplnění první žádosti.
 - Pokud správce daně již na základě první žádosti rozhodl, řízení o druhé žádosti zastaví.

Praktické příklady

- **Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí.**
 - Pan Vomáčka **vzal žádost zpět.**
 - Správce poplatku řízení zastaví. Původní vyměření předepsáním poplatku do evidence zůstává nadále zachováno.
 - Pan Vomáčka požádal o vydání rozhodnutí po tom, co **uhradil poplatek.**
 - Podáním žádosti se ruší vyměření předepsáním poplatku do evidence. Poplatníkovi vzniká přeplatek.
 - Pokud poplatník požádá o vrácení přeplatku, správce poplatku posuzuje, zda do 1 měsíce lze očekávat stanovení poplatku, nebo zda poplatník platil poplatek, u kterého již správce poplatku vydal rozhodnutí, které ještě nenabýlo právní moci (§ 155 odst. 3 daňového řádu).
 - Pan Vomáčka požádal o vydání platebního výměru **již v lednu 2024**, ale poplatek je podle obecně závazné vyhlášky splatný až k 30. červnu 2024.
 - Správce poplatku vyčkává na konec kalendářního roku a až poté vydá rozhodnutí (2025). Splatnost stanoví zpětně k 30. červnu 2024.

Praktické příklady

- Pan Vomáčka má platit poplatek ze psů. Splatnost poplatku je 30. června. Během října však pes uhynie.
 - Pan Vomáčka zaplatil poplatek včas za celý kalendářní rok. Řádně správci poplatku ohlásil, že pes již nežije.
 - Pan Vomáčka zaplatil poplatek včas za celý kalendářní rok. Se správcem poplatku nekomunikuje.

→ Jak bude postupovat správce poplatku?

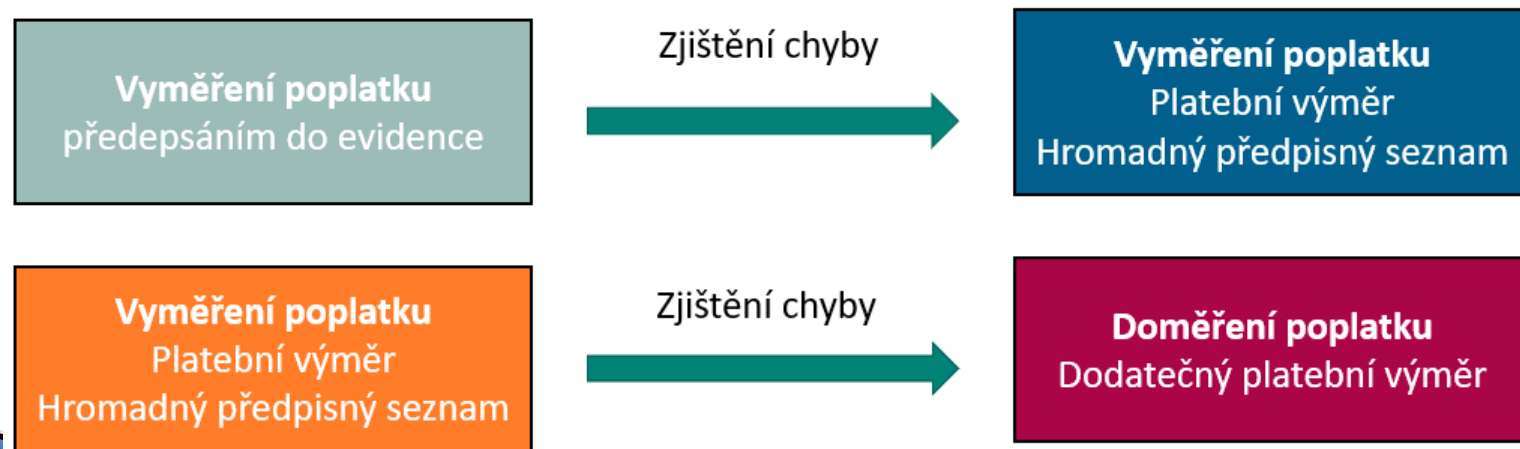
Praktické příklady

- **Pan Vomáčka má platit poplatek ze psů. Splatnost poplatku je 30. června. Během října však pes uhynie.**
 - Pan Vomáčka zaplatil poplatek včas za celý kalendářní rok. Řádně správci poplatku **ohlásil**, že pes již nežije.
 - Správce poplatku poplatek vyměří jeho předepsáním do evidence. Panu Vomáčkovi vznikne přeplatek.
 - Pan Vomáčka zaplatil poplatek včas za celý kalendářní rok. Se správcem poplatku **nekomunikuje**.
 - Nejsou splněny podmínky pro vyměření poplatku jeho předepsáním do evidence. Pokud tak správce daně učiní, ale následně se dozví o úhynu psa, pak musí zrušit vyměření a musí vydat rozhodnutí.

Doměření poplatku

Doměření poplatku

- Umožňuje řešit situaci, kdy správce poplatku zjistí, že poplatek byl vyměřen v nesprávné výši.
- Týká se jen poplatků, které byly **vyměřeny rozhodnutím** → pokud by byl poplatek vyměřen předepsán do evidence a zjistil, že se tak stalo v nesprávné výši, má povinnost vyměřit rozhodnutím dle § 11 odst. 2 písm. a) ZMP.
 - Pokud poplatník doplní ohlašovací povinnost, lze řešit vyměřením nové výše poplatku předepsáním do evidence.

Doměření poplatku

- K zjištění „chyby“ ve vyměření **pomocí vlastní vyhledávací či kontrolní činnosti**
 - Na rozdíl od úpravy v DŘ nemusí doměření povinně předcházet daňová kontrola.
 - Z povahy věci se neuplatní ani výzvy k podání dodatečného daňového tvrzení.
 - Doměření poplatku by mělo mít přednost před obnovou řízení.
- K doměření dochází vždy **z moci úřední**.
- Správce poplatku doměří poplatek **dodatečným platebním výměrem**, který musí vždy odůvodnit. **Nelze doměřovat hromadným předpisným seznamem.**
 - Dojde-li ke stanovení daně výlučně na základě výsledku daňové kontroly, popřípadě výsledku postupu k odstranění pochybností, považuje se za odůvodnění zpráva o daňové kontrole, popřípadě protokol o projednání výsledku postupu k odstranění pochybností (§ 147 odst. 3 DŘ).

Doměření poplatku

- ▶ Opakovaně doměřit poplatek lze **jen výjimečně**.

- ▶ Pro opakované doměření musí být splněny následující podmínky:
- ▶ a) **správce poplatku zjistí nové skutečnosti nebo důkazy**, které nemohly být bez zavinění správce poplatku uplatněny v předcházejícím řízení a které zakládají pochybnosti o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti dosud stanoveného poplatku, a to **pouze v rozsahu, který odpovídá nově zjištěným skutečnostem nebo důkazům**, nebo
- ▶ b) **poplatkový subjekt učiní úkon**, kterým mění své dosavadní ohlášení, pokud nové skutečnosti vyplývající ze změny ohlášení nemohly být bez zavinění poplatkového subjektu uplatněny v předcházejícím řízení, a to **pouze v rozsahu, který odpovídá změně ohlášení**.

Zvýšení poplatku

Zvýšení poplatku

- Zvýšení poplatku = **sankce za pozdní úhradu poplatku nebo jeho části.**
 - **Penále a úroky** (úrok z prodlení, úrok z posečkaní částky a úroky hrazené správcem daně) podle daňového řádu **se neuplatní**. Možnost uložit pořádkovou pokutu a pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy zůstává zachována (§ 11c odst. 6 ZMP).
 - Zvýšení poplatku je **příslušenstvím poplatku**, proto sleduje jeho osud → zánik poplatkové povinnosti = zánik zvýšení poplatku.
- Záleží na **správním uvážení** správce poplatku, zda ke zvýšení poplatku přistoupí (zásada přiměřenosti, zásada legitimního očekávání).

Zvýšení poplatku

- **Maximální výše zvýšení** poplatku zůstala zachována, pouze je jinak popsána.
- Zvýšení poplatku lze uložit maximálně do výše **dvojnásobku rozdílu mezi částkou poplatku, kterou má uhradit, a částkou uhrazenou do původního dne splatnosti poplatku.**
 - Pokud poplatník ke splatnosti poplatku (OZV) **nic neuhradil** → lze mu uložit zvýšení poplatku až ve výši 2x poplatek. Celkem tedy poplatník bude muset uhradit maximálně trojnásobek poplatku (= text současného § 11 odst. 3 ZMP)
 - Pokud poplatník ke splatnosti poplatku (OZV) **uhradil ½ poplatku** → lze mu uložit zvýšení poplatku až ve výši 2x neuhrazená část poplatku = $2 \times \frac{1}{2}$ poplatku = 1 poplatek. Celkem tedy bude muset poplatník ještě doplatit 1 a ½ poplatku.
- **Zvýšení poplatku je třeba vždy odůvodnit** – správce poplatku může vzít v úvahu, jaká byla doba prodlení, opakovanost protiprávního jednání (neplnění poplatkové povinnosti).
 - **NSS 10 Afs 168/2015 – 45:** I. Správce poplatku musí důkladně posuzovat všechny podstatné skutkové okolnosti a pečlivě popsat v odůvodnění všechny úvahy, které ho vedly ke zvýšení poplatku.

Zvýšení poplatku

- Pokud poplatník nic neuhradil, lze mu zvýšení poplatku vyměřit **do konce lhůty pro stanovení poplatku** → ideálně v jednom rozhodnutí s vyměřením poplatku.
- Nová speciální úprava **lhůty pro vyměření zvýšení poplatku** v případech, kdy poplatník **uhradil poplatek sice pozdě** (po splatnosti dle OZV), ale **do vyměření poplatku rozhodnutím**.
 - Správce poplatku může stanovit zvýšení poplatku **do 1 roku ode dne opožděného úhrady poplatku**, nejpozději však do uplynutí lhůty pro stanovení poplatku.
- Dojde-li k **doměření poplatku**, lze stanovit novou výši zvýšení poplatku.
 - Například upravit zvýšení tak, aby respektovalo původní poměr mezi výší základu a výší příslušenství.
 - Vždy bude třeba upravit zvýšení poplatku, pokud by došlo ke snížení stanoveného místního poplatku a dosavadní zvýšení poplatku by tak překročilo maximálně dvojnásobek rozdílu mezi částkou, která má být uhrazena, a částkou uhrazenou do původního dne splatnosti místního poplatku.

Zvýšení poplatku

- Zvýšení poplatku stanoví správce poplatku poplatkovému subjektu **platebním výměrem nebo hromadným předpisným seznamem**.
 - Zvýšení lze vyměřit společně s poplatkem i samostatně (1 rozhodnutí – 2 výroky).
 - Úprava zvýšení po doměření poplatku? Součástí dodatečného platebního výměru (?) x Nelze prostřednictvím hromadného předpisného seznamu.
- Zvýšení poplatku je **splatné ve lhůtě 30 dnů ode dne oznámení** rozhodnutí o zvýšení poplatku.
 - Odvolání proti němu nemá odkladný účinek.

VYMĚŘENÍ POPLATKU U poplatníka v insolvenci

Vztah k insolvenčnímu řízení

- Týká se jen poplatku ze psů a poplatků za komunální odpad.
- Umožňuje rozdělit kalendářní rok na dvě/tři poplatková období .

Kalendářní rok
§ 11d odst. 1 a 2
Úpadek
2 období

Kalendářní rok
§ 11d odst. 3 a 4
Konečná zpráva
2 období

Kalendářní rok
§ 11d odst. 1, 2, 3 a 4
Úpadek + Konečná
zpráva
3 období

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

Výchozí podmínkou postupu dle § 11d odst. 1 a 2 ZMP je to, že **nejsou do dne účinnosti rozhodnutí o úpadku (včetně) splněny podmínky pro vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků podle § 11 odst. 1 ZMP**

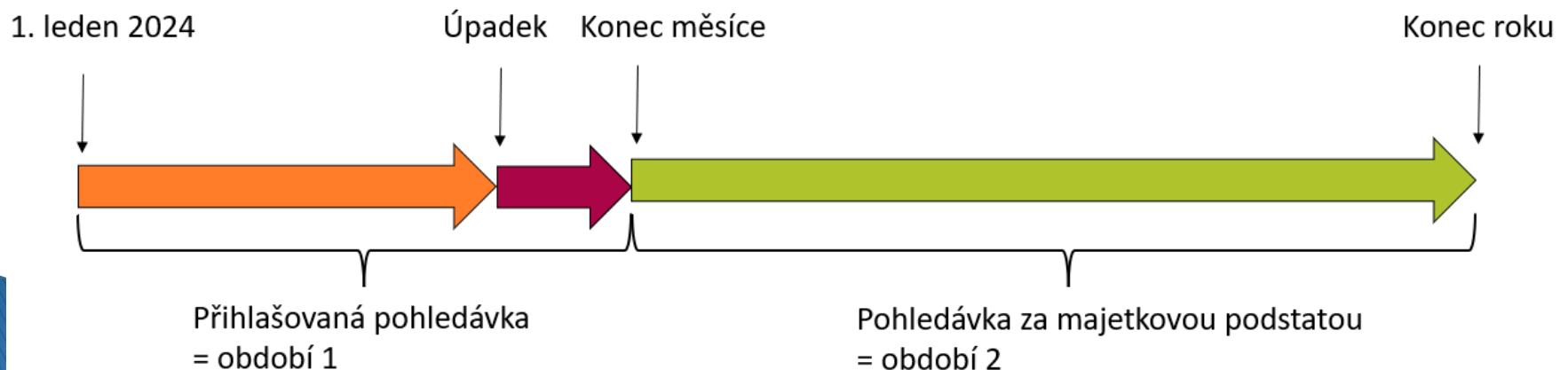
→ tj. pokud je zaplaceno za celý rok (včas/opožděně) ve správné výši, není co přihlašovat = není důvod použít §11d odst. 1 a 2 ZMP.

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

- Správce poplatku postupuje dle § 11d odst. 1 a 2 ZMP:
 - v případech, kdy **účinnost rozhodnutí o úpadku nastala před splatností poplatku,**
 - v případech, kdy **účinnost rozhodnutí o úpadku nastala po splatnosti poplatku a poplatek není uhrazen,**
 - vždy u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci založeném na **hmotnostním či objemovém základu.**
- Účinky rozhodnutí o úpadku poplatkového subjektu nastávají **okamžikem jeho zveřejnění v insolvenčním rejstříku** (§ 89 odst. 1 IZ a dále § 140a odst. 1 věta první IZ).

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

- ▶ Rozdělení poplatkového období na dvě části:
- **Období 1:** začátek kalendářního roku – konec kalendářního měsíce, kdy bylo rozhodnuto o úpadku.
 - Pokud nabylo **rozhodnutí o úpadku účinnosti v prosinci** → nic se nerozděluje. Správce poplatku vyměří poplatek za celý kalendářní rok a přihlásí pohledávku do IŘ.
- **Období 2:** začátek měsíce následujícího po měsíci, kdy bylo rozhodnuto o úpadku – konec roku.

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

Jak to bude fungovat v případě přihlašované pohledávky (období 1)?

- Místní poplatek **vyměří správce poplatku rozhodnutím** (§ 11 odst. 2 písm. c) ZMP).
- V rozhodnutí se stanoví **náhradní lhůta splatnosti 30 dní** ode dne oznámení rozhodnutí (§ 11b odst. 2 ZMP).
- **Lhůta pro stanovení poplatku** pro toto poplatkové období začne běžet prvním dnem kalendářního měsíce, který bezprostředně následuje po uplynutí daného poplatkového období (§ 11b odst. 4 ZMP).
- Podmínky pro **zvýšení poplatku se i nadále posuzují ve vazbě na lhůtu splatnosti v OZV** → vyměřuje-li správce poplatku proto, že nebylo uhrazeno ve lhůtě splatnosti, lze vyměřit i se zvýšením (§ 11c ZMP).

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

- V jaké výši lze vyměřit zvýšení? Zvýšení lze vyměřit pouze do dvojnásobku rozdílu mezi vyměřovanou částkou poplatku (za část poplatkového období) a částkou zaplacenou do původního dne splatnosti poplatku.
- **Možnost přihlásit zvýšení poplatku do insolvenčního řízení?**

Dle § 170 písm. d) IZ se v insolvenčním řízení neuspokojují mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, **s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků, a jiných obdobných peněžitých plnění, ..., pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku, ..**

KS Ústí nad Labem, 91 ICM 2644/2019: Přihlášené zvýšení poplatku je pohledávkou nepodřízenou.

- Vyměření poplatku a přihlášení pohledávky do IŘ je třeba stihnout **ve lhůtě 2 měsíců** (§ 173 + § 136 odst. 1 2 písm. d) IZ).

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek

Jak to bude fungovat v případě pohledávky za majetkovou podstatou (období 2)?

- Místní poplatek **vyměří správce poplatku rozhodnutím** (§ 11 odst. 2 písm. c) ZMP)
- V rozhodnutí se stanoví **náhradní lhůta splatnosti 30 dní** ode dne oznámení rozhodnutí (§ 11b odst. 2 ZMP).
- **Lhůta pro stanovení poplatku** pro toto poplatkové období začne běžet prvním dnem kalendářního měsíce, který bezprostředně následuje po uplynutí daného poplatkového období (§ 11b odst. 4 ZMP).
- Podmínky pro **zvýšení poplatku se i nadále posuzují ve vazbě na lhůtu splatnosti v OZV** → vyměřuje-li správce poplatku proto, že nebylo uhrazeno ve lhůtě splatnosti, lze vyměřit i se zvýšením (§ 11c ZMP).
- Pohledávky za majetkovou podstatou (§ 168 odst. 2 písm. e) IZ) se uplatňují u osoby s dispozičním oprávněním (§ 229 IZ) + informuje se o nich insolvenční správce (§ 203 IZ) .

Rozdělení insolvenčního řízení – konečná zpráva

Konečnou zprávu předkládá soudu insolvenční správce v závěru zpeněžení majetkové podstaty (zejména u konkursu). Vyčísluje **částku, která má být rozdělena mezi konkrétní věřitele podle jejich podílů na této částce.**

- ▶ Výchozí podmínkou postupu dle § 11d odst. 3 a 4 ZMP je to, že **nejsou do dne předložení konečné zprávy (včetně) splněny podmínky pro vyměření poplatku předepsáním do evidence poplatků podle § 11 odst. 1 ZMP – tj. pokud je zaplaceno za celý rok (včas/opožděně) ve správné výši, není na co výtěžek rozdělovat = není důvod použít § 11d ZMP.**

Rozdělení insolvenčního řízení – konečná zpráva

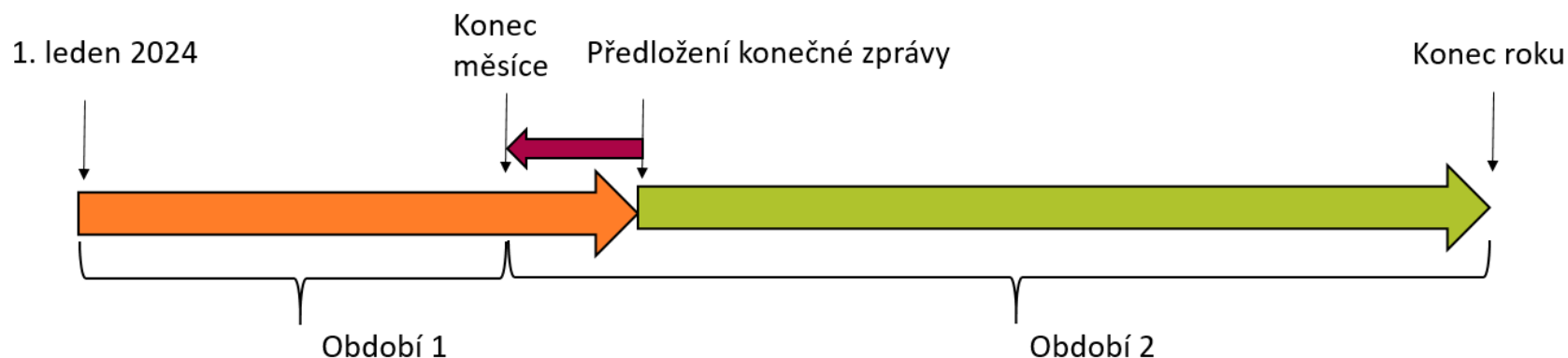
Správce poplatku postupuje dle § 11d odst. 3 a 4 ZMP:

- v případech, kdy **konečná zpráva byla předložena IS před splatností poplatku a poplatek není uhrazen,**
- v případech, kdy **konečná zpráva byla předložena IS po splatnosti poplatku a poplatek není uhrazen,**
- vždy u poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci založeném na **hmotnostním či objemovém základu.**

Rozdělení insolvenčního řízení – konečná zpráva

Rozdělení poplatkového období na dvě části:

- **Období 1:** začátek kalendářního roku – konec kalendářního měsíce, předcházejícímu předložení konečné zprávy.
 - Pokud byla konečná zpráva předložena v **prosinci** → rozdělí se poplatkové období – období 1 je leden – listopad. Pokud byla KZ předložena v **lednu**, nic se nerozděluje.
- **Období 2:** začátek měsíce, kdy byla předložena konečná zpráva – konec roku.

Rozdělení insolvenčního řízení – úpadek + konečná zpráva

Rozdělení poplatkového období na tři části:

- **Období 1:** začátek kalendářního roku – konec kalendářního měsíce, kdy bylo rozhodnuto o úpadku.
- **Období 2:** začátek měsíce následujícího po měsíci, kdy bylo rozhodnuto o úpadku – konec kalendářního měsíce, předcházejícímu předložení konečné zprávy.
- **Období 3:** začátek měsíce, kdy byla předložena konečná zpráva – konec roku.

Poplatkové pohledávky, které je v insolvenčním řízení nutno uplatnit přihláškou

Poplatkové pohledávky, které jsou pohledávkami za majetkovou podstatou

Poslední den kalendářního měsíce bezprostředně předcházejícího měsíci, ve kterém je insolvenčnímu soudu předložena konečná zpráva podle insolvenčního zákona

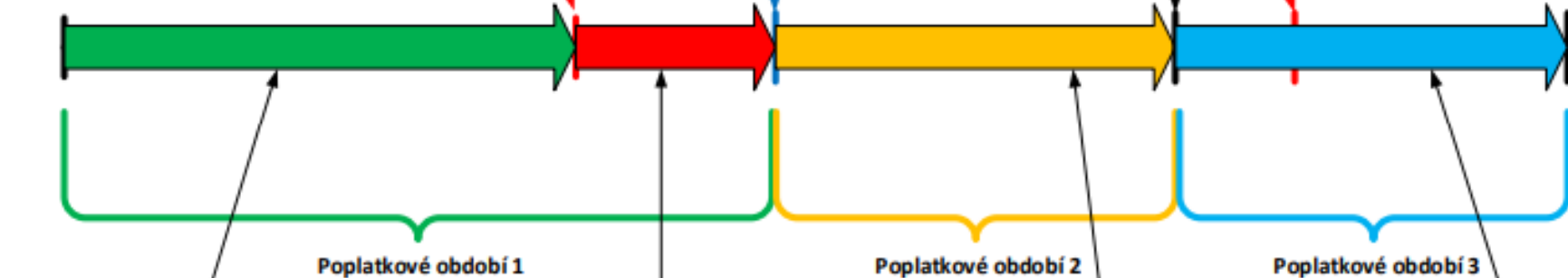
Účinky rozhodnutí o úpadku

Předložení konečné zprávy insolvenčnímu soudu

Začátek kalendářního roku

Konec kalendářního měsíce, v němž nastaly účinky rozhodnutí o úpadku

Konec kalendářního roku

1 Období před nabytím účinků rozhodnutí o úpadku

2 Období po nabytí účinků rozhodnutí o úpadku

3 Období od prvního dne měsíce následujícího po měsíci, v němž nastávají účinky rozhodnutí o úpadku

4 Období od prvního dne měsíce, v němž je insolvenčnímu soudu předložena konečná zpráva podle insolvenčního zákona

Praktické příklady

- ▶ **Příklad 1:** Poplatek ze psů, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, dne 3. ledna 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Příklad 2:** Poplatek ze psů, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, poplatník neuhradil, dne 1. července 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Příklad 3:** Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč. dne 1. prosince 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Příklad 4:** Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kapacita sběrných nádob, sazba 1 200 Kč, dlužník v úpadku, předložení konečné zprávy v březnu 2024.
- ▶ **Příklad 5:** Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kapacita sběrných nádob, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, 3. ledna 2024 prohlášen úpadek, 1. prosince 2024 předložena konečná zpráva. Dlužník nic neuhradil.

Praktické příklady

- ▶ **Příklad 1:** Poplatek ze psů, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, dne 3. ledna 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Řešení:** Rok 2024 se rozdělí na dvě poplatková období – 1. období: leden 2024 – PV 100 Kč – přihlašovaná pohledávka, 2. období: únor – prosinec 2024 – PV 1 100 Kč – pohledávka za majetkovou podstatou.

- ▶ **Příklad 2:** Poplatek ze psů, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, poplatník neuhradil, dne 1. července 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Řešení:** Rok 2024 se rozdělí na dvě poplatková období – 1. období leden: leden – červenec 2024 – PV 700 Kč – přihlašovaná pohledávka, 2. období: srpen – prosinec 2024 – PV 500 Kč – pohledávka za majetkovou podstatou.

Praktické příklady

- ▶ **Příklad 3:** Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, dne 1. prosince 2024 nastanou účinky rozhodnutí o úpadku.
- ▶ **Řešení:** Rok 2024 se nedělí – PV 1 200 Kč – přihlašovaná pohledávka.

- ▶ **Příklad 4:** Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kapacita sběrných nádob, sazba 1 200 Kč, dlužník v úpadku, předložení konečné zprávy v březnu 2024.
- ▶ **Řešení:** Rok 2024 se rozdělí na dvě poplatková období – 1. období: leden – únor 2024 – PV 200 Kč – lze uplatnit v insolvenčním řízení jako pohledávku za majetkovou podstatou, 2. období: březen – prosinec 2024 – PV – 1 000 Kč – v IŘ se neřeší (nestihne řešit), daňová exekuce.

Praktické příklady

- ▶ **Příklad 5:** Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci, kapacita sběrných nádob, splatnost poplatku 31. května 2024, sazba 1 200 Kč, 3. ledna 2024 prohlášen úpadek, 1. prosince 2024 předložena konečná zpráva. Dlužník nic neuhradil.
- ▶ **Řešení:** Rok 2024 se rozdělí na tři poplatková období – 1. období: leden 2024 – PV –100– přihlašovaná pohledávky, 2. období: únor – listopad 2024 – PV 1 000 Kč – lze uplatnit v insolvenčním řízení jako pohledávku za majetkovou podstatou, 3. období prosinec 2024 – PV 100 – v IŘ se neřeší (nestihne řešit), daňová exekuce.

Odvolání

Odvolání

- ▶ Poplatník se **může odvolat** proti platebnímu výměru, dodatečného platebního výměru i hromadného předpisného seznamu **do 30 dnů** ode dne jeho doručení.
 - Poučení o možnosti podat odvolání je **povinná náležitost** platebního výměru, dodatečného platebního výměru i hromadného předpisného seznamu.
- ▶ **Vady odvolání**
 - Obsahuje-li podané odvolání vady, které brání řádnému projednání věci, **vyzve** správce poplatku odvolatele k doplnění podání s **poučením**, v jakém směru musí být doplněno, a stanoví pro to přiměřenou **lhůtu, která nesmí být kratší než 15 dnů**.
 - Odstraní-li odvolatel vady, které brání řádnému projednání věci, platí, že odvolání bylo podáno **řádně a včas**, v opačném případě správce poplatku odvolací řízení **zastaví**.

Odvolání

- ▶ Postup správce poplatku
 1. **Rozhodne o odvolání sám, pokud mu v plném rozsahu vyhoví.**
 2. **Rozhodne o odvolání sám, pokud mu vyhoví pouze částečně a ve zbytku je zamítne.**
 3. **Zamítne a zastaví odvolací řízení, pokud je podané odvolání nepřípustné nebo bylo podáno po lhůtě.**

- ▶ Pokud správce poplatku o odvolání nerozhodne sám, **postoupí odvolání s příslušnou částí spisu a se svým stanoviskem bez zbytečného odkladu odvolacímu orgánu.**

Děkujeme za pozornost

malinova@ochrance.cz
scucka@ochrance.cz